

УДК 328.185

Марина Олександрівна КОЛЕСНИК,

*старший викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ;*

Ельвіра Едуардівна СПОРИШ,

*студентка Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПОНЯТТЯ В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Корупція як соціально-правове явище залишається наразі досить поширеною в Україні, перешкоджаючи сталому розвитку країни, становленню демократичного громадського суспільства, підриваючи моральні та етичні цінності та національну безпеку держави в цілому.

Попри усталеність корупційної проблематики, питання запобігання та протидії корупції й досі, в окремих аспектах, є дискусійними у науковому середовищі.

Основним нормативно-правовим актом антикорупційного законодавства є Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р., у якому, зокрема, встановлені заходи запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням, серед яких статтею 25 передбачені обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.

Відповідно до положень п. 1 ч. 1 даної статті особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, забороняється займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України [1].

Порушення встановлених обмежень належить до адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, відповідальність за які передбачена у ст. 172-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення [2].

Окремі види діяльності, яким дозволено займатися особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не визначені у законодавстві України, що породжує низку проблемних ситуацій щодо констатації факту порушення відповідної заборони та притягнення винних осіб до відповідальності.

Така проблема існувала до недавнього часу і щодо визначення поняття «викладацька діяльність», однак з набранням 28.09.2017 р. чинності Законом України «Про освіту» з'явилася законодавча дефініція у відповідному регулятивному законодавстві – відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 1 цього Закону викладацька діяльність – діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору [3].

Невід'ємними складовими системи освіти, у межах яких може бути реалізовано викладацьку діяльність, є дошкільна, повна загальна середня, позашкільна, спеціалізована, професійна (професійно-технічна), фахова передвища, вища, освіта дорослих, у т.ч. післядипломна. Крім того, визначені різні рівні освіти. Змістовна характеристика викладацької діяльності полягає у можливості її здійснення на будь-якому рівні освіти, а отже, у будь-якому закладі освіти.

Визначення належності того чи іншого виду діяльності до викладацької слід проводити за її змістовною ознакою – передача нових знань від

одного суб'єкта до іншого з метою опанування останніми теоретичними знаннями, а також набуття практичних умінь і навичок.

Однак відкритий перелік конкретних форм викладацької діяльності, розвиток сучасних інтерактивних методик навчання, модерації, фасилітації, і, особливо в умовах карантинних обмежень – використання форм дистанційного навчання, залишає місце для довільного їх тлумачення.

Таким чином, щоб заходи запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням не були лише декларативними, необхідно, щоб антикорупційне та відповідне регулятивне законодавство максимально визначено встановлювало ті чи інші поняття і не залишало можливості для довільної інтерпретації його норм.

Список бібліографічних посилань

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
3. Про освіту : Закон України 5 вересня 2017 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380.

Одержано 17.11.2021